

Gabriela Bărbulescu

Daniela Beșliu

Daniela-Elena Ioniță

COMUNICARE în limba română

Manual pentru clasa a II-a

Deșteaptă-te, române!, de A. Mureșanu.....	3	UNITATEA 4 – POVEȘTILE IERNII	
Să facem cunoștință!.....	6	<i>Iarna pe uliță</i> (fragment), de George Coșbuc.....	46
UNITATEA 1 – POVEȘTILE CĂRȚII		Scrierea cuvintelor cu <i>mp</i> și <i>mb</i>	47
<i>Prima zi de școală</i> , după Ionel Teodoreanu.....	8	<i>La săniuş</i> , după Ion Agârbiceanu.....	48
Propoziția. Comunicarea orală și comunicarea scrisă...	10	Două puncte.....	49
<i>Povestea cărții de povești</i> , după Emilia Căldăraru.	12	<i>Polul Nord</i>	50
Cartea. Cuprinsul cărții.....	14	Textul informativ.....	51
În lumea poveștilor.....	15	<i>Scrisoare de la Moș Crăciun</i> , după Mark Twain.	52
<i>Cearța literelor</i>	16	Vocalele și consoanele.....	53
Alfabetul.....	17	Scrierea imaginativă după benzi desenate.....	54
Acum știu!.....	18	Știu, pot, rezolv – Evaluare.....	55
Știu, pot, rezolv – Evaluare.....	19	<i>Bună dimineața, la Moș Ajun! Sorcova</i>	56
Ne jucăm și învățăm.....	20	UNITATEA 5 – POVEȘTI DESPRE CUNOAȘTERE	
UNITATEA 2 – POVEȘTILE TOAMNEI		<i>Zburătorul din Carpați</i>	58
<i>Frunza</i> , după Emil Gârleanu.....	22	Scrierea cuvintelor <i>sa</i> și <i>s-a</i>	59
Textul. Textul literar.....	23	<i>Despre Edison și becul inventat de el</i>	60
<i>Bradul</i> (Poveste populară românească).	24	Scrierea cuvintelor <i>într-o</i> și <i>într-un</i>	61
Semnul exclamării.	25	<i>Legenda muntelui Retezat</i>	62
<i>Cântec</i> , de Șt. O. Iosif.....	26	Prezentarea unui loc.....	63
Poezia. Versul.....	27	<i>Un mesaj neașteptat</i>	64
<i>Toamna dintâi</i> , după Erskine Caldwell... ..	28	Scrierea corectă a cuvintelor care conțin litera <i>x</i>	65
Acum știu!.....	30	Acum știu!.....	66
Știu, pot, rezolv – Evaluare.....	31	Știu, pot, rezolv – Evaluare.....	67
Ne jucăm și învățăm.....	32	Acum știu! – Recapitulare la începutul semestrului al II lea	
UNITATEA 3 – POVEȘTILE PRIETENIEI		Povestirea unor întâmplări trăite sau observate.....	68
<i>Împreună</i> , după Cristina Tohănean.	34	Propoziția. Enunțul. Semnele de punctuație.	69
Folosirea virgulei.....	35	Textul. Povestirea – <i>Pălăria Omului de Zăpada</i> ,	
<i>Comoara</i>	36	după Iuliu Rațiu.....	70
Folosirea virgulei.....	37	UNITATEA 6 – POVEȘTILE NATURII	
<i>Cenușiul</i>	38	<i>Puiul de elefant</i> , după Rudyard Kipling.....	72
Grupurile de litere.....	39	Scrierea corectă a cuvintelor <i>dintr-o</i> și <i>dintr-un</i>	73
<i>Dințișor</i> , după Florin Colonaș.....	40	<i>Legenda Soarelui și a Lunii</i>	74
Acum știu!.....	42	Scrierea corectă a cuvintelor <i>sau</i> și <i>s-au</i>	75
Știu, pot, rezolv – Evaluare.....	43	<i>Legendă</i> , după Iulia Hasdeu.....	76
Ne jucăm și învățăm.....	44		

Scrierea corectă a cuvintelor care conțin grupuri de vocale (<i>oa, ea, ia, ie, ua, uă</i>).....	77
Scrierea imaginativă după un șir de întrebări	78
Știu, pot, rezolv – Evaluare.....	79
Ne jucăm și învățăm.....	80

UNITATEA 7 – POVEȘTILE FAMILIEI

<i>Poveste de alungat tristețea</i> , după O. Pancu-Iași ...	82
<i>Mămici și copii</i>	84
Prezentarea unei persoane.....	86
Scrierea imaginativă. Afișul.....	87
<i>La bunicul</i> , după Johanna Spyri.....	88
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin literele <i>â</i> și <i>î</i> ..	89
<i>D-I Goe</i> , după Ion Luca Caragiale	90
Acum știu!.....	92
Știu, pot, rezolv – Evaluare.....	93
Ne jucăm și învățăm.....	94

UNITATEA 8 – CEA MAI FRUMOASĂ POVESTE

<i>Țara unde oamenii nu visau niciodată</i> , după Petre Crăciun	96
<i>Bătrâna și vasul</i>	98
<i>Sarea în bucate</i> , după Petre Ispirescu	100
Știu, pot, rezolv – Evaluare.....	102

UNITATEA 9 – POVEȘTI DESPRE MESERII

<i>Ce miros au meseriile</i> , după Gianni Rodari.....	104
<i>Cum se face o bicicletă</i>	106
<i>Acul și barosul</i> , după Ion Creangă.....	108
Acum știu!.....	110
Știu, pot, rezolv – Evaluare.....	111
Ne jucăm și învățăm.....	112

UNITATEA 10 – POVEȘTI ÎNAINTEA VACANȚEI

Revista clasei	113
<i>Cartea cu Apolodor</i> , după Gellu Naum.	114
<i>Lizuca plănuieste o expediție</i> , după Mihail Sadoveanu.....	116
Știm să scriem corect!.....	118
Știu, pot, rezolv – Evaluare.....	119
Ce poți citi în vacanță	120

ANEXE

Lectura, o activitate folositoare.....	121
Texte pentru transcrieri și dictare.....	122
Cursa isteților	124
Anul acesta ai învățat	126

Îți amintești cum a fost prima zi de școală? Povestește.

O cetate minunată
Stă cu poarta descuiată.
Ghici, ce e?

Prima zi de școală

după Ionel Teodoreanu

Este o dimineață cu **brumă**. Peste frunze galbene și roșii se vede cerul albastru-cenușiu. Cântă cocoșii. Fănuță merge bocănind spre școală. Are ghiozdanul în spinare. Înăuntru se află caietul și creioanele. Sunt săltărețe și gălăgioase. Mama îl privește cu drag.

Răsună curtea școlii de râs cu atâtea glasuri vesele și subțirele. Clopoțelul acoperă **larmă**. Copiii își caută curioși noile clase.

Doamna îi privește cu ochi calzi.

— Bună dimineața, copii!

Soarele parcă strălucește mai vesel acum.

— Ce vom învăța anul acesta? se întreabă Fănuță.

Vocabular

brumă – strat fin de cristale de gheață care se formează în nopțile reci de toamnă.

larmă – zgomot mare, gălăgie.

Ne jucăm!

De-a actorii

Grupați-vă câte trei.
Purtați o discuție ca și cum v-ați fi reîntâlnit în prima zi de școală.

Înțelegem textul

Alege răspunsul corect.

- Când se întâmplă faptele povestite?
 - a. vara, în ultima zi de școală;
 - b. toamna, în prima zi de școală;
 - c. toamna, într-o zi de școală obișnuită.
- Ce simt copiii aflați în curtea școlii?
 - a. bucurie; b. tristețe; c. teamă.
- Cum îi întâmpină doamna învățătoare?
 - a. cu gălăgie; b. cu veselie; c. cu bunătate.

* Explică de ce ai ales fiecare răspuns.

Lucrăm împreună

1. Lucrează împreună cu colegul de bancă.

Citește două enunțuri din text, în șoaptă. Colegul te urmărește. Când termini, îți spune dacă ai citit bine. Te corectează dacă ai greșit.

Schimbați rolurile.

2. Povestește-i colegului ce ai reținut din textul citit.

3. De ce soarele pare mai vesel după ce vorbește doamna învățătoare? Spune-ți părerea.

4. Ce crezi că vei învăța anul acesta? Scrie ideile tale pe un bilețel colorat. Afișați toate bilețele la tablă. Citiți-le împreună.

5. Imaginați-vă că aveți un coleg nou și faceți cunoștință. Vă spuneți numele, vârsta, pasiunile.

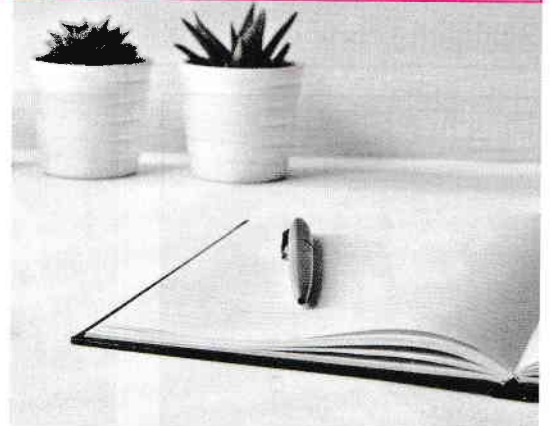

Cutiuța cu idei

Realizați un jurnal al clasei.

- Faceți rost de un caiet mare.
- Decorați-i coperta și scrieți numele clasei.
- În fiecare zi, pe rând, câte un copil din clasă scrie impresiile lui din ziua respectivă, despre evenimente școlare.
- Adăugați imagini, fotografii.
- Nu uitați să scrieți data pe fiecare pagină!

La sfârșitul anului școlar veți avea o comoară cu amintiri.

Exersează!

1. Transcrie, din textul citit, enunțurile în care se vorbește despre toamnă.

2. Găsește, în text, cuvintele care au legătură cu activitățile de la școală. Scrie-le în caiet.

3. Scrie trei enunțuri despre școală.

Clubul de lectură

Citește fragmentul din cartea *Prăvale-Baba*, de Ionel Teodoreanu, în care descoperi ce a făcut Fănuță în prima zi din viața lui de școlar.

Unde școala se ivește, pământul se îmbogățește.

Propoziția. Enunțul**Lucrăm împreună**

Formulează câte trei enunțuri pentru fiecare dintre imaginile de mai jos.

Scrie enunțurile potrivite imaginii care îți place mai mult.

Reținem!

Oamenii comunică folosind enunțuri/propoziții. Acestea sunt formate din cuvinte. Cu ajutorul lor, transmitem sau solicităm informații, ne exprimăm sentimentele, ideile și opiniile.

Comunicarea orală și comunicarea scrisă

- Despre ce credeți că discută persoanele din imagini? Realizați scurte dialoguri.

Înțelegei mesajul?
De ce?

- Scrie un mesaj, folosind cuvintele de pe ecranul telefonului.

Ne jucăm!**Telefonul fără fir**

Formați trei grupe. Jucătorii se așază în șir. Primul din șir ascultă un mesaj spus în șoaptă de învățător, apoi îl transmite la ureche următorului copil. Ultimul copil din șir rostește mesajul (cuvântul) cu voce tare. Câștigă grupa care transmite corect mesajul până la ultimul copil.

Reținem!

Oamenii comunică oral și în scris. Atunci când discutăm cu alte persoane, vorbim pe rând, îl ascultăm pe cel care vorbește, păstrăm ideea, pronunțăm cuvintele clar și corect. Acestea sunt regulile unui dialog civilizată.

Lucrăm împreună

1. Alege explicația potrivită pentru fiecare copil din imagine.

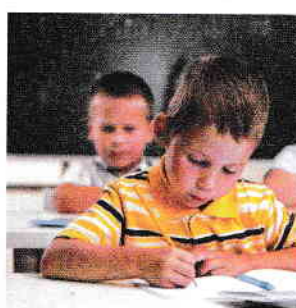
Matei
dictare

Scrierea cu litere
de mână a unui
text tipărit

Maria
transcriere

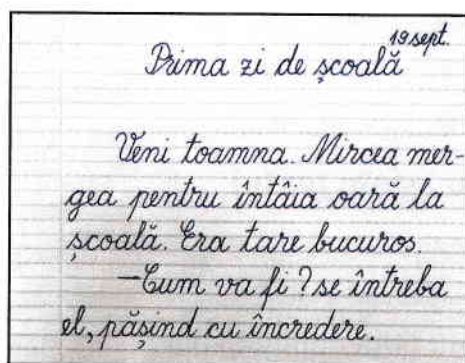
Scrierea unui
text după
model, cu litere
de mână

Alex
copiere

Scrierea unor
cuvinte sau
enunțuri spuse de
altcineva

2. Copiază textul. Respectă mărimea spațiului tip II, distanța dintre cuvinte și așezarea în pagină.

• Scrie după dictare. Discută despre folosirea semnelor de punctuație.

Odată cu toamna vin ploile reci. Nu este frunză sau fricel de iarbă să nu tremure. Soarelui i se face milă.

— *Cum să las eu vietățile fără pic de căldură? zice el.*

Ne jucăm!

Cuvintele din cele două propoziții s-au încurcat. Scrie tu enunțurile corecte.

este

cartea

bună

școala

prietena

mea

cetatea

este

învățăturii

Propune-le colegilor o propoziție încurcată.

Semne de punctuație

Ce crezi că ar povesti o carte dacă ar putea vorbi?

Are foi, dar nu e pom,
Îți vorbește ca un om.

Povestea cărții de povești

după Emilia Căldăraru

Gheorghită primește o carte de povești. O **isprăvește** de citit repede. Se plictisește. Rupe o foaie pentru un avion.

Se aude un scâncet.

— Tu erai? întreabă Gheorghită.

— Eu. Mai bine zis, o rămășiță din cartea ta. Știi povestea cărții de povești?

Și cartea îi povestește ce gânduri minunate se nasc în mintea scriitorului. Desenatorul le zugrăvește în culori. Povestea trece prin pădure. De acolo vin buștenii din care se face hârtia. Tipograful culege literele pentru tipar. Apoi foile se leagă între coperti.

— Nu știam cât se muncește pentru o carte. Oare pot să o lipesc înapoi? se gândește Gheorghită.

Vocabular

isprăvește – termină,
sfârșește.

Ne jucăm!

De-a actorii

Formați grupuri de câte trei și dramatizați povestea. Împărțiți rolurile în grupul vostru. Rolurile sunt: povestitor, Gheorghită și cartea de povești. Creați dialogul personajelor, după imaginația voastră.

Înțelegem textul

1. Alege răspunsul potrivit.

• Ce a primit Gheorghită în dar?

a. o carte; **b.** un avion; **c.** un calculator.

• De ce a rupt băiatul foaia din carte?

a. se plictisea; **b.** voia un avion;

c. nu știa cât se muncește pentru o carte.

• Care este prima persoană care lucrează la o carte?

a. tipograful; **b.** desenatorul; **c.** scriitorul.

2. Găsește un alt titlu potrivit textului citit.

1. Citește enunțurile în care se vorbește despre:

- ce simte foaia ruptă din carte;
- apariția cărții de povești.

2. Împarte pagina caietului în patru, ca în modelul alăturat. Scrie sau desenează în casete:

- A. care sunt personajele;
 - B. ce a făcut băiatul din foaia ruptă;
 - C. cine lucrează la apariția unei cărți;
 - D. ce părere ai despre gestul lui Gheorghită și de ce.
- Prezintă-le colegilor ce ai lucrat.

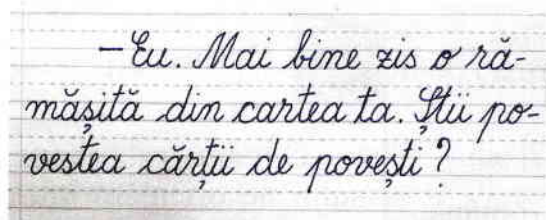
3. Întâmplarea povestită este adevărată sau imaginară? Explică de ce crezi acest lucru.

4. Fiecare se gândește la o carte pe care a citit-o, apoi formulează un enunț după modelul:

„Dacă aș fi o carte, aș fi... , pentru că... .”

Exersează!

1. Iată un fragment din tema lui Gheorghită. Ce reguli a respectat?

– Eu. Mai bine zis o ră-
mășită din cartea ta. Știi po-
vestea cărții de povești?

2. Scrie, după dictare, dialogul din text.

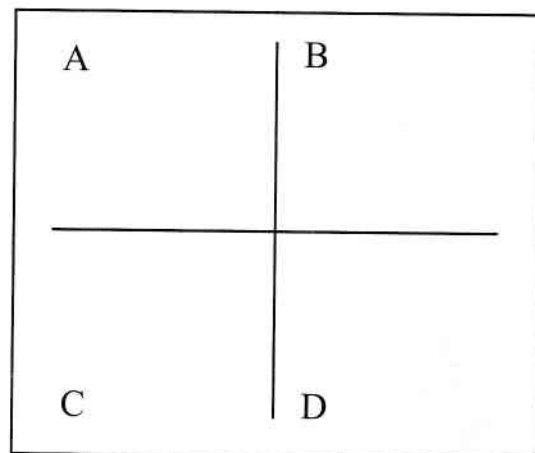
3. Răspunde la întrebări.

a. De ce se aude un scâncet?

b. De ce nu trebuie rupte paginile cărților?

4. Gheorghită îi povestește mamei întâmplarea. Scrie un text de trei-cinci enunțuri.

Povestea cărții de povești

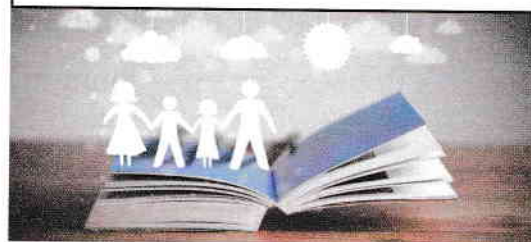
Cutiuța cu idei

Realizează un semn de carte pentru manualul de Comunicare în limba română.

Scrie, pe semnul de carte, un proverb despre școală, carte sau învățătură.

Găsește, în text, un lucru bun făcut de Gheorghită. Explică răspunsul tău.

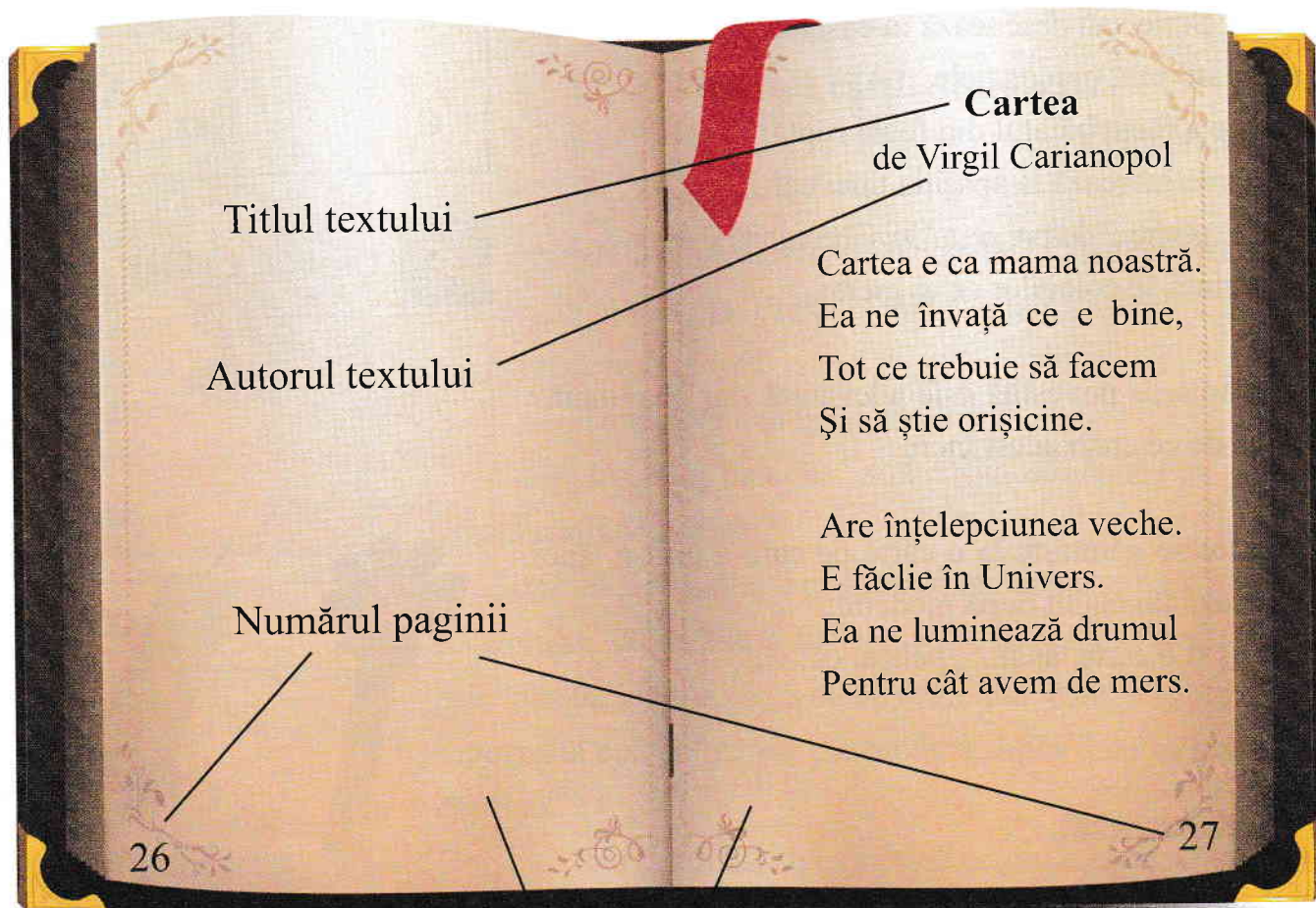

Cine are carte are parte.

Oare cartea ar putea fi o comoară?

Aici e ascuns alt cuvânt!

C R E T A

Cartea. Cuprinsul cărții**Cartea**

de Virgil Carianopol

Titlul textului

Autorul textului

Numărul paginii

26

27

Cartea e ca mama noastră.
Ea ne învață ce e bine,
Tot ce trebuie să facem
Și să știe orișicine.

Are înțelepciunea veche.
E făclie în Univers.
Ea ne luminează drumul
Pentru cât avem de mers.

Pagini de carte

Exersează!

1. Citește textul cu atenție. Cum este considerată cartea?
2. Citește cuprinsul manualului de Comunicare în limba română. Unde se află în carte? Spune câte pagini are manualul tău. Citește titlurile care ți se par mai interesante. Spune la ce pagină se află.
3. Scrie două propoziții (enunțuri) folosind cuvintele *carte* și *scriitor*.
4. Grupează cuvintele care au înțeles asemănător: *drum, zice, zărește, făclie, vine, limpede, știre, cale, vede, sosește, spune, torță, veste, clar*.

Reținem!

Cu ajutorul cuprinsului ne orientăm într-o carte. Așa știm la ce pagină se găsește fiecare text.

Ce fel de cărți există?

LIBRIS
 Cu ce personaj de poveste îți
 plăcea să semeni? De ce?

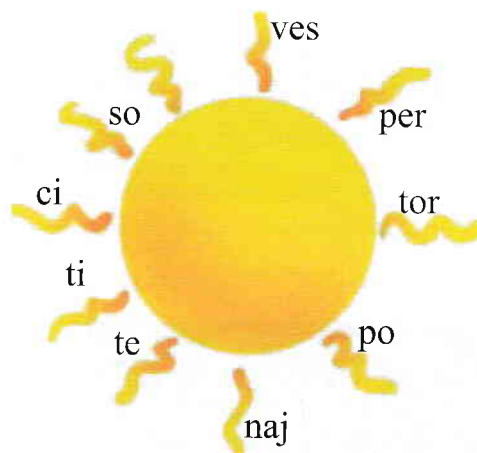
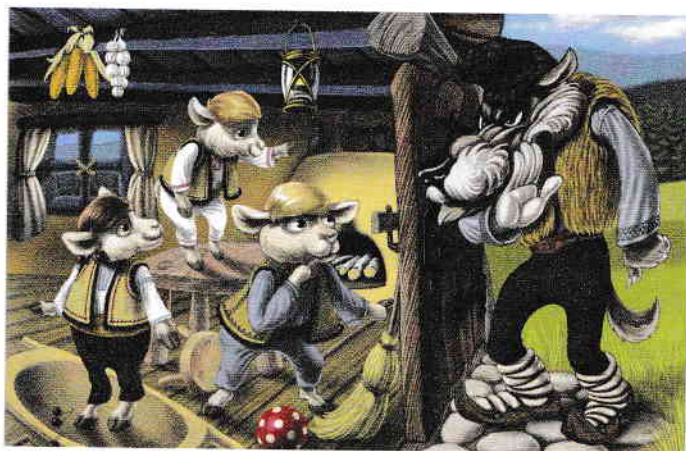
În lumea poveștilor

Lucrăm împreună

Amintiți-vă din ce povești sunt imaginile. Ce dialog poartă personajele?

Formați grupe potrivite și purtați dialogurile.

Exersează!

1. Transcrie dialogul de mai jos și completează cu semnele de punctuație necesare.

Cât ai dat pe încălțări întrebă sfios Iepurele

Doi galbeni am dat

Și Ogarul începu a se fuduli cu cizmele lui

Se găsesc cizme și pentru mine vru să știe Iepurele

2. Scrie un dialog de trei-cinci enunțuri între o frunză și vântul rece de toamnă.

3. Imaginează-ți că lupul este un personaj bun (pozitiv). Ce sfaturi ar da el iezilor? Scrie sfaturile în caiet.

Cutiuța cu idei

Lanțul lecturii

Organizați în clasă un colț al lecturii.

Fiecare copil va construi un lanț: de câte ori va termina de citit o carte, va adăuga un inel de hârtie, pe care va nota titlul cărții și autorul.

O carte este ca o grădină pe care o duci în buzunar.

Care literă crezi că este cea mai importantă?

Spune repede cuvinte care încep cu litere din numele tău!

Cearța literelor

Literele trăiesc în pace. Demult însă *se ciondăneau*. Se lăuda fiecare. Începu litera **A**:

— Eu sunt cea mai importantă. Cu mine începe alfabetul. Mi se cuvine respect.

Intră în vorbă litera **C**.

— Eu încep cuvântul *casă*. Ce poate fi mai frumos și mai *trainic*?

Litera **M** se mândrea că ea începe cuvântul *mama*. **N** găsi cuvântul *noi*. **S** spuse cuvântul *soare*.

Fiecare credea că este cea mai importantă. Le auzi **Alfabetul**. El le spuse că numai unite literele scriu atât de frumos cuvintele și poveștile.

Vocabular

se ciondăneau – se certau.
trainic – rezistent.

Ne jucăm!

Desenați literele ca personaje de poveste.

Înțelegem textul

Alege răspunsul corect:

- De ce se certau literele?
 - a. deoarece nu știau care este cea mai importantă;
 - b. fiindcă nu știau care este cea mai frumoasă;
 - c. pentru că nu formau cuvinte împreună.
- Ce au aflat literele?
 - a. că toate fac parte din alfabet;
 - b. că au valoare numai împreună;
 - c. că pot trăi în pace.

Lucrăm împreună

1. Citiți lecția pe roluri.
2. Citiți enunțurile care cuprind cuvintele pe care literele le consideră importante.
3. Lucrează alături de colegul/colega de bancă.
 - Citește primul alineat din text, în șoaptă. Colegul/colega te urmărește. Când termini, îți spune dacă ai citit bine. Te corectează dacă ai greșit.
 - Schimbați rolurile. Acum citește el/ea ultimul alineat.
4. Citește proverbul: *Lauda de sine nu miroase-a bine*. Crezi că se potrivește literelor din povestea noastră? De ce?

Exersează!

1. Scrie câte trei cuvinte pe care le consideri importante, care încep cu literele din povestea citită.
2. Scrie alfabetul cu litere mari și mici de mână.
3. Scrie enunțuri în care toate cuvintele încep cu aceeași literă.
Exemplu: *Adriana a adus acadele acrișoare*.
4. Scrie numele colegilor tăi, în ordine alfabetică.
5. Desparte în silabe cuvintele: *ceartă, trainic, frumoasă, important, alfabet, ceas*.

Clubul de lectură

Citește poezia *Alfabetul*, din volumul *Prisaca*, de Tudor Arghezi.

Cutiuța cu idei

Pe o foaie A4 realizează un dicționar al elevului. Scrie cuvinte care au legătură cu viața de școlar. Folosește desene. Pune fișa în portofoliul personal.

Exemplu: acuarele

Reținem!

Alfabetul limbii române conține 31 de litere ordonate astfel: a, ă, â, b, c, d, e, f, g, h, i, î, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, ș, ț, t, u, v, w, x, y, z.

Toate literele au perechi: literă mare (majusculă) – literă mică (minusculă).

Mândria îl orbește pe om.